

POSTANOWIENIE

Dnia 24 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **M. Z.**,

o wydanie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2023 r. w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

kasacji wniesionej na korzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej

z dnia 2 lutego 2021 r., sygn. III K 1271/19,

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Bielsku-Białej do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2021 r. (sygn. III K 1271/19) Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej, na mocy art. 572 k.p.k., umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w stosunku do M. Z.

Wobec niezaskarżenia ww. postanowienia przez którąkolwiek ze stron stało się ono prawomocne.

Obecnie kasację od powyższego orzeczenia wywiódł Prokurator Generalny i — zaskarżając je w całości na korzyść M. Z. — zarzucił mu: „rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisów prawa karnego

procesowego i materialnego, to jest art. 572 k.p.k. i art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 85 § 1 i § 2 k.k., polegające na umorzeniu wobec skazanego M. Z. postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sytuacji, gdy istniały przesłanki do objęcia węzłem kary łącznej, zgodnie z treścią art. 568a § 2 k.p.k. w zw. z art. 575 § 2 k.p.k., sześciu podlegających wykonaniu kar pozbawienia wolności (w tym trzech wydanych przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k.), orzeczonych wyrokiem skazującym Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 27 września 2011 r., sygn. akt IX K 1070/10, wcześniej objętych karą łączną 4 lat pozbawienia wolności, która utraciła moc w związku z wydaniem przez ten Sąd, w dniu 20 sierpnia 2019 r. (w sprawie o sygn. akt IX 1 Ko 1666/19), prawomocnego postanowienia o przeprowadzeniu kontrawencjonalizacji dwóch z ośmiu kar wchodzących w jej skład”.

Podnosząc taki zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Bielsku-Białej do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna w stopniu wymaganym przez art. 535 § 5 k.p.k., co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu.

W przedmiotowej sprawie w istocie doszło do rażącego naruszenia art. 575 § 2 k.p.k. i art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 85 § 1 k.k. Sąd był bowiem zobligowany do wydania wyroku łącznego. Rację należy przyznać skarżącemu, że wyrokiem łącznym powinny zostać objęte kary jednostkowe pozbawienia wolności, orzeczone za przestępstwa w wyroku z dnia 27 września 2011 r., sygn. akt IX K 1070/10, które nie uległy kontrawencjonalizacji.

W niniejszej sprawie doszło do pogorszenia sytuacji procesowej skazanego M. Z. W sprawie zachodziły bowiem przesłanki do wydania wyroku łącznego. Jak wynika z akt sprawy, wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 27 września 2011 r. (sygn. IX K 1017/10) M. Z. został uznany winnym popełnienia ośmiu przestępstw, w tym trzech uznanych za ciąg przestępstw określony w art. 91 § 1 k.k., za które orzeczono kary pozbawienia wolności, a następnie w ich miejsce, na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k. wymierzono karę łączną 4 lat pozbawienia wolności. Nadto połączono skazanemu siedem

jednostkowych kar grzywny i orzeczono karę łączną grzywny w wysokości 250 stawek dziennych po 10 zł każda (k. 5-23).

Postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2019 r. (sygn. IX 1 Ko 1666/19) Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej w pkt 1, na podstawie art. 45 § 3 k.w. w zw. z art. 15 § 1 k.k.w., art. 50 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, umorzył postępowanie wykonawcze wobec M. Z., w zakresie wykonania orzeczonych kar oznaczonych w pkt 7 i 8 wyroku ww. sądu z dnia 27 września 2011 r. (sygn. IX K 1017/10), zaś w pkt 2 sąd *meriti*, powołując się na art. 575 § 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. i art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw stwierdził, że wymierzona powyższym wyrokiem kara łączna pozbawienia wolności straciła moc i wykonaniu podlegają kary pozbawienia wolności orzeczone w pkt 1-6 sentencji wyroku (k. 99-100). Sąd zarządził ponadto wstrzymanie wykonania wobec M. Z. kar pozbawienia wolności orzeczonych w pkt 1-6 sentencji wyroku z dnia 27 września 2011 r. (sygn. IX K 1017/10) do czasu wydania wyroku łącznego. Z akt sprawy wynika zaś, że żadna z ww. sześciu kar jednostkowych nie została wykonana w całości (akta wykonawcze o sygn. IX Wp 141/22 do IX Wp 146/22; k. 134, 135, 150-151).

W związku z dokonaną kontrawencjonalizacją kar z pkt 7 i 8 wyroku z dnia 27 września 2011 r. (sygn. IX K 1017/10), które wchodziły w skład kary łącznej, węzeł tej kary uległ rozwiązaniu z mocy prawa.

Należy zatem podzielić argumentację Prokuratora Generalnego, że uchybienie Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej, polegające na umorzeniu postępowania w sprawie wydania wyroku łącznego w sytuacji, gdy istniały pozytywne przesłanki do jego wydania i połączenia kar pozbawienia wolności, miało negatywny wpływ na treść rozstrzygnięcia. W wyroku z dnia 27 września 2011 r. (sygn. IX K 1017/10) sąd *meriti* uznał, że za przypisane M. Z. osiem przestępstw i wymierzone za nie kary jednostkowe, zasadne jest orzeczenie w ich miejsce kary łącznej w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności. W związku z dokonaną kontrawencjonalizacją dwóch kar za przypisane mu czyny zabronione, orzeczona kara łączna uległa rozwiązaniu i w wyniku wadliwego procedowania przez Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej w przedmiocie wydania wyroku łącznego

doszło do sytuacji, w której skazany M. Z. ma do odbycia 6 kar jednostkowych, których łączna suma wynosi 8 lat i 1 miesiąc. Sytuacja procesowa skazanego uległa zatem znacznemu pogorszeniu w stosunku do wyroku skazującego z dnia 27 września 2011 r. (sygn. IX K 1017/10), gdzie uznano, że za osiem (a nie jak obecnie za sześć) przestępstw winna być wymierzona kara 4 lat pozbawienia wolności.

Nadmienić należy, że karę łączną pozbawienia wolności, która straciła moc, M. Z. odbywał w okresach: od 26 sierpnia 2009 r. do 2 października 2009 r. i od 27 maja 2014 r. godz. 19:45 do 4 lipca 2017 r. godz. 19:45, które to okresy powinny zostać zaliczone na poczet orzeczonej w przyszłości kary łącznej.

Wobec faktu, że w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia prawa o rażącym charakterze, które niewątpliwie miało wpływ na treść orzeczenia, zaskarżone postanowienie należało uchylić, a sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Bielsku-Białej do ponownego rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

[J.J.]

[ms]